

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **Mgr. R. G.**, bývajúcej v B., zastúpenej Mgr. V. Š., advokátom so sídlom v B., proti žalovanej **Slovenskej republike**, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 2, IČO: 00 151 866, o **náhradu nemajetkovej ujmy 35 000 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 15 C 256/2009, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. júna 2012 sp. zn. 3 Co 21/2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky **z r u š u j e** rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 28. júna 2012 sp. zn. 3 Co 21/2011 a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava II rozsudkom z 8. októbra 2010 č.k. 15 C 256/2009-146 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov domáhala náhrady nemajetkovej ujmy 35 000 €, ktorá jej, ako tvrdila, bola spôsobená nesprávnym úradným postupom (neodôvodnenými priet'ahmi) v trestných konaniach vedených na Okresnom úrade vyšetrovania PZ Bratislava I pod ČVS: OÚV-510/2001, na Okresnom úrade vyšetrovania PZ Bratislava II pod ČVS: OÚV-139/2002 a na Úrade justičnej a kriminálnej polície Okresného riaditeľ'stva PZ Bratislava II pod ČVS: OÚJP-139/2002 (ďalej len „označené trestné konania“). Súd prvého stupňa žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Konštatoval, že v označených trestných konaniach – s dopadom na žalobkyňu – nemohlo dôjsť k priet'ahom, lebo už rozsudkom Okresného súdu Bratislava I z 27. mája 2002 č.k. 17 C 160/01-68 (teda ešte skôr, než tú istú náhradu škody uplatnila v trestnom konaní) jej bola priznaná suma 1 000 000 Sk, ktorá zodpovedá výške ňou uhradenej časti kúpnej ceny, o ktorú sa podvodným konaním pri prevode bytu obohatila A. R.. V neskoršom trestnom

konaní sa nemohla opätovne domáhať tej istej náhrady, a preto dĺžka trestného konania nemohla mať dopad na jej práva. Pokiaľ žalobkyňa napriek tomu uplatňuje nárok na náhradu škody spôsobenej postupom orgánov v označených trestných konaniach, nemôže byť jej žalobe vyhovie. Dodal, že až po vyhlásení rozsudku v danej veci zistil, že Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze z 30. septembra 2010 sp. zn. II. ÚS 194/2010 (ďalej len „nález“) konštatoval, že v označených trestných konaniach bolo porušené právo žalobkyne na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a priznal jej finančné zadost'učinenie 5 000 €. Súd prvého stupňa bol už ale viazaný vyhláseným rozsudkom (§ 156 ods. 4 O.s.p.). Žalovanej nepriznal náhradu trov konania, lebo nepodala návrh na jej priznanie (§ 151 ods. 1 O.s.p.). Proti tomuto rozsudku podala žalobkyňa odvolanie.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 28. júna 2012 sp. zn. 3 Co 21/2011 napadnutý rozsudok potvrdil, pričom účastníkom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení poukázal na skutkové a právne závery prvostupňového súdu, vysvetlil vzťah občianskeho súdneho konania o náhradu škody a trestného konania, v ktorom si ten istý poškodený uplatňuje na rovnakom základe rovnakú náhradu škody, citoval ustanovenia zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov a poukázal aj na nález.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie s odôvodnením, že v danom prípade došlo k procesnej vade uvedenej v § 237 písm. g/ O.s.p. V danom prípade ako predsedníčka odvolacieho senátu totiž konala a rozhodovala sudkyňa Krajského súdu v Bratislave JUDr. M. Š., ktorej zaujatosť voči osobe žalobkyne už bola konštatovaná nadriadeným súdom (§ 16 ods. 1 O.s.p.), a to uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 15. mája 2002 sp. zn. 1 Nc 28/2012. Podľa názoru dovolateľky o tom menovaná sudkyňa musela mať vedomosť. Dovolanie je z tohto dôvodu nielen procesne prípustné, ale aj opodstatnené. Žiadala preto napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu vyslovila názor, že dovolanie je podané po lehote uvedenej v § 240 ods. 1 O.s.p., preto ho žiadala odmietnuť. Pre prípad, že by dovolací súd považoval dovolanie za podané včas, navrhla ho zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)] po zistení, že dovolanie podala účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal, či dovolanie bolo podané včas.

1. Podľa § 240 ods. 1 veta prvá O.s.p. účastník môže podať dovolanie do jedného mesiaca od právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu na súde, ktorý rozhodoval v prvom stupni.

V zmysle § 42 ods. 1 veta prvá a druhá O.s.p. podanie možno urobiť písomne, ústne do zápisnice, elektronickými prostriedkami alebo telefaxom; podanie obsahujúce návrh vo veci samej alebo návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktoré bolo urobené elektronickými prostriedkami, treba doplniť písomne alebo ústne do zápisnice najneskôr do troch dní; podanie, ktoré bolo podpísané zaručeným elektronickým podpisom, doplniť netreba.

Zo spisu vyplýva, že dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť 6. júla 2012. Dovolanie bolo v elektronickej podobe doručené súdu prvého stupňa 6. augusta 2012; písomne vyhotovené dovolanie bolo osobne podané v podateľni prvostupňového súdu 9. augusta 2012. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu sama uviedla, že „elektronické podanie navrhovateľky síce bolo doručené na súd v posledný deň lehoty určenej na podanie dovolania“. Namietla ale, že „toto nebolo doručené do podateľne súdu“. So zreteľom na § 42 ods. 1 O.s.p. a skutočnosť, že obsah spisu nedáva dôvod pre stotožnenie sa s námietkou žalovanej o oneskorenom podaní dovolania, vychádzal najvyšší súd v dovolacom konaní z toho, že dovolanie bolo podané v lehote uvedenej v § 240 ods. 1 O.s.p.

2. Najvyšší súd v ďalšom skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti rozsudku. Prípustnosť dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu upravuje § 238 O.s.p. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

Dovolaním žalobkyne nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.). Napadnutému rozsudku odvolacieho súdu nepredchádzalo rozhodnutie dovolacieho súdu, ktorým by bol vyslovený záväzný právny názor (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Dovolaním je napadnutý potvrdzujúci rozsudok, ktorý ale nemá znaky uvedené v § 238 ods. 3 O.s.p. Prípustnosť dovolania žalobkyne preto z § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. nevyplýva.

So zreteľom na § 242 ods. 1 O.s.p. a s prihliadnutím na dovolacie námietky najvyšší súd skúmal, či v konaní nedošlo k procesným vadám uvedeným v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Žalobkyňa procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až f/ O.s.p. netvrdila a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z uvedených ustanovení nevyplýva.

3. Dovolateľka namieta, že v odvolacom konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. g/ O.s.p., lebo vec prejednal a rozhodol senát, členkou ktorého bola už skôr vylúčená sudkyňa, JUDr. M. Š..

Pri posudzovaní opodstatnenosti tejto námietky vychádzal najvyšší súd z toho, že neexistencia žiadneho rozhodnutia alebo existencia právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí, nebráni dovolaciemu súdu pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania v zmysle § 237 písm. g/ O.s.p. posúdiť túto otázku samostatne (viď R 59/1997).

Najvyšší súd mal pri rozhodovaní na zreteľi § 14 ods. 1 O.s.p., v zmysle ktorého sú sudcovia vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti. Účelom tohto ustanovenia je prispieť k objektívnemu a nestrannému prejednaníu vecí, k nezaujatému prístupu súdu k účastníkom alebo k ich zástupcom.

Dovolateľka svoj názor, že v danom prípade vec na odvolacom súde prejedнала a rozhodla vylúčená sudkyňa (§ 14 ods. 1 O.s.p.), vyvodzovala z toho, že vzniesla námietku zaujatosti voči JUDr. M. Š., ktorá ale nebola predložená na rozhodnutie nadriadenému súdu. Navyše, menovaná sudkyňa už bola v inej právnej veci vylúčená z prejednávania rozhodovania vecí, a to práve so zreteľom na jej vzťah k žalobkyni.

Zo spisu vyplýva, že najvyšší súd už v minulosti posudzoval, či v prípade vzťahu medzi JUDr. M. Š. a osobou žalobkyně nie je daný dôvod vylučujúci sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí (§ 14 ods. 1 O.s.p.). Uznesením z 15. mája 2012 sp. zn. 1 Nc 28/2012 najvyšší súd v právnej veci, ktorá bola na Krajskom súde v Bratislave vedená pod sp. zn. 3 Co 69/2012 a na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 21 C 83/2010, konštatoval, že vzťah menovanej sudkyne k osobe Mgr. R. G. je relevantný v zmysle § 14 ods. 1 O.s.p. a vylučuje ju z prejednávania a rozhodovania vecí.

V dovolacom konaní bolo potrebné prihliadnuť na okolnosti, so zreteľom na ktoré dovolateľka zastáva názor, že v preskúmvanej veci došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. g/ O.s.p., a tiež zohľadniť dôvody, ktoré už najvyšší súd v minulosti zohľadnil, keď konštatoval, že vzťah JUDr. M. Š. k osobe žalobkyně vylučuje túto sudkyňu z prejednávania

a rozhodovania. Z hľadiska posúdenia opodstatnenosti dovolacích námietok považoval dovolací súd za osobitne významné to, že vylúčenie menovanej sudkyne bolo v uznesení najvyššieho súdu sp. zn. 1 Nc 28/2012 vyvodené nie zo vzťahu sudkyne k vtedy prejednávanej veci (t.j. z dôvodu vylúčenia, ktorý by sa nemusel opakovať pri prejednávaní inej právnej veci), ale zo vzťahu tejto sudkyne k osobe Mgr. R. G., teda z takého dôvodu vylúčenia menovanej sudkyne, ktorý je opätovne daný aj v iných konaniach, v ktorých vystupuje tá istá účastníčka.

Skutočnosti, ktoré vyplývajú zo spisu, vedú dovolací súd k záveru, že v prejednávanej veci došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. g/ O.s.p. Vzhľadom na túto vadu najvyšší súd napadnutý rozsudok zrušil podľa § 243b ods. 1 a 2 O.s.p. bez toho, aby sa zaoberal jeho vecnou správnosťou a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. mája 2015

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková